

69.)

ACC. N:R M. 16022: 1-3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: Skåne Upptecknare: Karin Bergman
 Härad: Berättare: Ernst Hansson, Lund
 Socken: Lunds stad Berättarens yrke: bokbindare
 Uppteckningsår: 1964 Född år 1881 i V.Sönnarslöv, Gråmanstorps sh.
 (till Lund 1895.)

Marknadsnöjen och kringförda sevärdheter. s. 1-2.

M. M. 122.

Marknader. s. 1-2.

Prästkragen kallas marknadsblomma (Åby, Gråmanstorps sn.) s. 1.

Musikanter . s. 1-2.

Biografer. s. 2.

Teater. s. 3.

Skriv endast på denna sida.

Landskap: Lund Berättare: Ernst Hansson
 Härad: Berättarens yrke: Bokbindare
 Socken: Lunds stad Berättarens adress: Bredgatan 6 Lund
 Uppteckningsår: 1964 Född år 1881 i V. Sönnarslövs förs. Grå-
 mänstorps sn.
 (till Lund 1895)
 Upptecknare: Karin Bergman

I Lund var höstmarknaden i september-oktober, det var väl en på våren också med den minns jag inte så mycket av. Marknaderna var på Clemenstorget, Mårtenstorget och Stortorget, samtidigt. I min barndoms hemtrakt brukade vi vara med på Åby marknad, den 18 juni; jag förmodar att det var samma tingeltangel där som kom till Lund sedan. Som ett kuriosum kan jag nämna att i Åbytrakten kallar alla än i dag prästkragen för "marknadsblomma". Den stod ju i blom vid marknadstid och vi barn brukade plocka bladen av den på känt sätt ~~xxx~~ för att ta reda på om vi skulle få gå på marknaden eller inte.

Karuseller ställdes upp på Mårtenstorget, och små cirkusliknande tält, och där uppträdde tyngdlyftare, lindansare, akrobater, kvinnan utan underkropp, etc. I några tält brukade vaxkabinett ställas upp. Dockorna var inte rörliga. De stod uppställda i tablåer, mordscener, älskande par som stod i begrepp att störta sig i vattnet, o.s.v.. I en glasmonter låg en kvinnax av vax som andades. Så fanns det en avdelning speciellt för herrar och en för damer. Jag, som var liten, fick ~~skärta~~ naturligtvis aldrig komma in i herr-avdelningen. Om det var mycket publik på en gång demonstrerade någon dockorna, annars fick man gå runt på egen hand.

Musikanter följde också med marknadsnöjena. Till dragspel och fiol sjöngs visor, som "Skomakarvisan", "Elvira Madigan" och "Lejonbruden". De flesta av musikanterna var nog svenskar men tyskar förekom, och galizier, som man väl

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

kände igen på deras speciella klädsel och bast skor. De var mycket skickliga på träflöjt. En gång köpte jag en träflöjt av dem, men jag lyckades aldrig lära mig spela på den något vidare. Andra musikanter var italienare. Jag kommer ihåg en som hade en hylla med gipssaker på, på huvudet, och som spelade samtidigt. Särskilt på landet var det vanligt att folk köpte vishäften av musikanterna; Under de långa vinterkvällarna sjöng man sedan ur dem för varandra.

Att enstaka djur blev kringförda, minns jag mig aldrig ha sett, men på Clemensstorget hade de menagerier, ^{VID MARKADERNA} vilda djur i mycket trånga burar. På samma torg hade de också jättespositiv och stora karuseller. Det var gott om plats för sånt på det stora Clemensstorget.

En gång visades ett lappläger på Mårtensstorget, med kåtor och renar.

En av de första biograferna i Lund var den vid Bantorget, en liten trång lokal med hela träbänkar utan ryggstöd. Biljetterna kostade där bara 10 öre. Filmerna var otydliga och hoppiga. Jag minns inte någon annan film än "Robinson Crusoe". Centralbiografen på Södergatan var större och finare. Den dekorerades av min svåger målaren Julius Berg (målerifirman Berg). Han målade en serie med bilder på väv, som spändes fast i olika fält. De föreställde mest exotiska landskapsbilder, bl.a. Niagarafallen och Klippiga Bergen. De togs ner vid en ombyggnad, och nu vet jag inte vart de kommit. I huset intill Centralbiografen fanns ett panorama. För 25 öre kunde man se en serie bilder. I min hemtrakt hörde jag i fjortonårsåldern ett föredrag om Chicagoutställningen. Till föredraget visades skiotikonbilder men även rörliga bilder, framställda med en enkel apparat, jag minns inte närmare hur den var konstru-

erad.

På Prennegatan i Lund gjorde jag mitt livs första teaterbesök. Jag tror att det var i ett godtemplarhus. Det var en mycket duktig amatörteatergrupp som fanns i Lund. De spelade bland många andra saker "Värmlänningarna", "Närkingarna" och "Andersson, Pettersson och Lundström". I "Rosen på Tistelön" utbröt ett våldsamt skratt bland publiken då en i pjäsen skulle dränka sig och med en våldsam duns hoppade ned på trägolvet bakom en scendekoration. Förste älskaren i gruppen hette Möller. Komiska roller gjordes av en som hette Jönsson, man skattade faktiskt bara han visade sig. Biljetterna kostade 50 öre och salongen var nästan alltid fullsatt. Senare flyttade gruppen till Arbetarringen, en fackföreningslokal för ett kooperativt bageri, men den lokalen var inte alls så trevlig. Där startades också en amatörmusikgrupp, "Musikens Vänner", som bestod av ungefär 10 ungdomar. De var riktigt skickliga. Så småningom övergick de till dansmusik, för ekonomins skull.